

Vzpomínka na dědu Ludvíka

Dnes jsem zase nemohl dospat – dědictví každodenního raného vstávání do práce. Jako už tolikrát, zasunul jsem do walkmanu kazetu s Novosvětskou. Když nasadil hboj tklivou melodii Larga, vybavila se mi vzpomínka na dědu Ludvíka – Largo z Novosvětské hráli totiž na jeho pohřbu.

Zase jsem měl ten známý knedlík v krku. Jeho smrt byla vyvrcholením emočně vypjatého období mého života – den před mými narozeninami, které tenkrát padly na Velikonoční pondělí – jsem se v nemocnici s nucenou veselostí domáhal jeho gratulace k právě obhájenému doktorátu. Měl jsem však pocit, že už je mimo tento svět, i když ještě s námi komunikoval. Druhý den přišel telegram o jeho smrti.

Děda (můj tchán) Ludvík byl nesmírně mírný a skromný člověk. Byl nejmladší ze šestnácti sourozenců a celý život prožil s tím, že se musel stále někomu podřizovat. Už jenom dlouhodobé soužití v jedné domácnosti se stařenkou (jeho tchýní), která se vždy považovala za hlavu rodiny a podle toho také „velela“, jsem tenkrát nedovedl pochopit.

Tím víc ho nadchlo, když jsem s ním „držel partu“. Když jsme spolu pracovali v Moravských železárnách (já jako student – brigádník), nemohl jsem uvěřit, kde se v něm brala ta síla – byl o hlavu menší, než já, o třicet let starší – a přece, když já jsem „padal na hubu“, děda s úsměvem a bez zjevné námahy pomohl. Jak byl nadšený, když jsem se uvolil sdílet s ním jeho koníčka – zúčastnit se podzimního honu na zajíce (on ovšem pušku neměl, dělal „nadhánče“ a snášel ulovené zajíce na přistavenou vlečku). Když jsem s ním šel „na jedno“-rozuměj pivo, stačilo nám na sebe mrknout při kázání babičky, abych na něj dohlédl a to pivo bylo opravdu jen jedno – a oběma nám bylo jasné, že budu přísahat, že jich nevypil víc (nebyl ovšem žádný ochmelka, dvě-tři piva vypil tak dvakrát do měsíce).

Děda byl vyučený švec a ač komunist, byl kupodivu zaměstnán v Baťově prodejně v Šumperku. Někdy v roce 1950 zdědil domek v Nákle, rodina se do něj přestěhovala a děda nastoupil do práce ve slévárně ocelolityny v Moravských železárnách v Olomouci-Řepčíně. Ohledně jeho politického přesvědčení – byl jedním z tisíců, kteří upřímně věřili ve světlou budoucnost pod vedením KSČ. Ze svého členství nikdy žádné výhody ani prebendy neměl – a dřinu v železárnách mu nikdo nemohl vzít. Nikdy, pokud vím, také nikoho nepřesvědčoval o správnosti svého světonázoru (mě ze všech nejméně).

Měl své malé radosti – mezi ty největší patřily dvě vnučky od nás. Myslím, že obě budou vždycky vzpomínat na první máje, kdy děda přijel do Rožnova, zcela samozřejmě vystál před Teslou frontu na vodíkem plněné balónky, doma jimi podělil obě vnučky (často i děvčata od sousedů) a šel s nimi mávat nám, rodičům, kteří jsme pochodovali v prvomájovém průvodu.

Z jeho původní profese také vyplývala další malá radost, kterou si nenechal vzít: pro své vnučky vybíral a kupoval botky, vždyť kdo jiný by tomu rozuměl lépe, než vyučený švec a starý „baťovec“?

Myslím, že byl velice pyšný na nás a naše úspěchy, když k nám do Rožnova jezdil na návštěvy: vždycky přivezl něco praktického do domácnosti, něco pro vnučky a zabitého, staženého a vykuchaného králíka na pekáč. Ti králíci – jejich pěstování - byla jeho další malá radost – v prvním roce našeho manželství, kdy jsme bydleli v jejich domku v Nákle, byli na jídelníčku nejméně jednou týdně; bohužel babička si nikdy nelámala hlavu tím, jak je upravit

– byli buď smažení jako řízky, nebo v guláši. Myslím, že děda vysoce ocenil, když jej Dana upekla např. na česneku nebo (téměř vždy) na nějaký jiný způsob. Na vrcholu blaha byl také, když jsme si koupili auto a brávali jsme je i s babičkou na výlety – bohužel se vzdáleností mezi Náklem a Rožnovem to nebylo tak často, jak bychom i my chtěli.

Mezi další dědovy malé radosti patřilo nedělní dopolední chození do hospody na mariáš ; co tam vyhrál (a něco vyhrál pokaždé), věnoval vnučkám, aby si mohly koupit zmrzlinu nebo sladkosti.

Smutnou a bohužel i poslední kapitolou v životě dědy bylo nešťastné první manželství jeho syna : při pomoci na stavbě rodinného domu ztratil zdraví. Naštěstí se nedožil toho, kdy vypočítavá snacha tento dům při rozvodovém řízení vysoudila pro sebe a svého druhého manžela (kterého podváděla stejně, jako prvního).

V mých vzpomínkách zůstane děda vždycky tím nejhodnějším člověkem a zároveň důkazem, že i přívrženci toho nejvíc zavrženého režimu mohou být spravedliví a čestní a s jeho hrůzami nemusí mít nic společného.